

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Evy Dlouhé a soudkyně JUDr. Ivany Muchové a JUDr. Pavly Havlíkové ve věci

oprávněného: **Hlavní město Praha**, IČO 00064581
sídlem Mariánské náměstí 2, 110 00 Praha 1 – Staré město

proti

povinnému: **M. V.**, narozený [redacted]
bytem [redacted]

za účasti

soudního exekutora: **Mgr. Daniela Vlčka**, Exekutorský úřad Praha 7
sídlem Vrchlabská 28/17, 197 00 Praha 9 - Kbely

o zastavení exekuce, o odvolání oprávněného proti usnesení Okresního soudu v Kladně ze dne 16. 1. 2020 č. j. 59 EXE 239/2017-36,

takto:

- I. Usnesení soudu prvního stupně se *potvrzuje*.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Okresní soud v Kladně (soud prvního stupně, exekuční soud) shora uvedeným usnesením zastavil exekuci vedenou soudním exekutorem Mgr. Danielem Vlčkem, na základě jeho pověření exekučním soudem ze dne 8. 3. 2017 č. j. 59 EXE 239/2017-30, k vymožení pohledávek podle vykonatelných pokutových bloků vydaných Městskou policií hlavního města Prahy dne 7. 12. 2015 č. j. E0048470 GE/2013, dne 8. 10. 2015 E0023671 GE/2013 a dne 24. 9. 2015 E0048973 GE/2013 (výrok I.), rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a oprávněnému uložil zaplatit na nákladech exekuce soudnímu exekutorovi Mgr. Danielu Vlčkovi částku 7 865 Kč do tří dnů od právní moci usnesení (výrok III.).
2. Rozhodnutí o zastavení exekuce – z důvodu dle ust. § 268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu (za použití ust. § 52 odst. 1 exekučního řádu) – soud prvního stupně odůvodnil tím, že vedení exekuce prostřednictvím soudního exekutora k vymožení pohledávky je nepřípustné, vzhledem k ust. § 175 odst. 2 daňového řádu, pro nepoměr nákladů exekuce k výši vymáhané pohledávky. S poukazem na právní názory vyjádřené v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ČR č. j. 8 As 143/2014-47 a v rozhodnutí Ústavního soudu ČR sp. zn. III. ÚS 1565/17, vycházel z toho, že podle ust. § 106 odst. 1, 2 správního řádu je oprávněný exekučním správním orgánem, který provádí exekuci na peněžité plnění, pro kterou se uplatní postup podle zák. č. 280/2009 Sb. (daňového řádu). Proto i v dané věci bylo třeba při rozhodování o tom, kdo exekuci provede vycházet z ust. § 175 odst. 2 daňového řádu, podle kterého správce daně musí zvolit způsob vymáhání nedoplatku tak, aby výše nákladů spojených s vymáháním, nebyla ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku. Jelikož je vymáhána pohledávka z titulu uložených pokut v celkové výši 2 000 Kč, náklady exekutora vymáhanou částku násobně převyšují a proto exekuci zastavil. O nákladech řízení ve vztahu mezi účastníky řízení a o povinnosti oprávněného nahradit

Shodu s prvopisem potvrzuje Pavla Buiová.

soudnímu exekutorovi náklady exekuce, soud prvního stupně rozhodl při aplikaci ust. § 89 zákona č. 120/2001 Sb. (exekuční řád) s tím, že procesní zavinění na je na straně oprávněného, který zastavení exekuce zavinil výběrem způsobu exekuce. Povinnému žádné náklady nevznikly, a proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení a oprávněnému uložil zaplatit soudnímu exekutorovi náklady exekuce dle vyhl. č. 330/2001 Sb. ve výši 7 865 Kč, sestávající z odměny 3 000 Kč, náhrady hotových výdajů 3 500 Kč a 21% DPH.

3. Proti tomuto usnesením podal včasné *odvolání oprávněný* (dále také odvolatel), který nesouhlasil s rozhodnutím o zastavení exekuce a s povinností k náhradě nákladů exekuce. Namítal, že v době podání exekučního návrhu mu nebylo známo, že by se dopouštěl nepřiměřenosti ve volbě způsobu exekuce, kterou deklaroval Ústavní soud ČR ve svém usnesení sp. zn. III. ÚS 1565/17, nehledě k tomu, že exekuce je vedena pro jistinu 2 000 Kč, která se blíží tzv. nebagatelní částce. Zastavení exekuce – navíc k podnětu pověřeného soudního exekutora, který je s oprávněným ve smluvním vztahu – považoval za narušení dobré víry o tom, že pověřený soudní exekutor exekuci provede a oprávněný nebude ohrožen náklady exekuce v důsledku možného pochybení soudního exekutora, popřípadě exekučního soudu. Postupem exekutora a soudu byla narušena jeho důvěra v právní stát a ústavně garantovaná předvídatelnost práva. Až judikatura soudů vztáhla použití ust. § 175 odst. 2 daňového řádu i na oprávněného, který do té doby vycházel z možnosti výběru způsobu provedení exekuce dle § 105 odst. 2 správního řádu. Ustanovení § 175 odst. 2 daňového řádu je natolik nejasné a vágní, že i soudy na něj poukazují až po vydání usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 7. 2017 a exekuční návrhy oprávněného byly také zamítány na pokyn soudů až po vydání uvedeného rozhodnutí a teprve poté se jím mohl oprávněný řídit. Nikde ve správním řádu není explicitně uvedeno, že správní orgán nebo osoba oprávněná z exekučního titulu může volit mezi exekucí dle daňového řádu či exekucí podle exekučního řádu pouze v případě nemajetkové exekuce, naopak v ust. § 105 odst. 2 správního řádu je výslovně uvedeno, že správní orgán nebo osoba oprávněná z exekučního titulu mohou požádat o provedení exekuce též soud nebo soudního exekutora. Oprávněný postupoval podle tohoto zákonného ustanovení a ust. § 175 odst. 2 daňového řádu by se ho týkalo pouze v případě, že by zvolil způsob vymáhání pohledávky podle daňového řádu, což v dané věci neučinil. Navíc je přesvědčen, že samotné ustanovení § 175 odst. 2 daňového řádu je nutné vykládat ve smyslu zásady přiměřenosti, která sleduje cíl správy daní. Odkázal k tomu na výklad k § 175 odst. 2 daňového řádu v publikaci *Daňový řád, Komentář*, 3. vydání, C. H. Beck, r. 2016. Pokud má exekuční soud za to, že exekuční titul je vykonatelný pouze v daňovém řízení, měl již dříve exekuční návrh oprávněného odmítnout, podle ust. § 251 odst. 2 občanského soudního řádu. Krom toho sám povinný mohl ovlivnit celkovou výši nákladů řízení, neboť pokud by pohledávku uhradil ve lhůtě § 46 odst. 6 exekučního řádu, činily by náklady exekuce pouze částku 3 327,50 Kč. Povinný však ve stanovené 15 denní lhůtě dobrovolně nesplnil svoji povinnost spočívající v zaplacení uložené pokuty a tuto nezaplatil ani přes upomínku, kterou mu oprávněný nad rámec svých povinností poslal ve snaze exekuci předejít. Oprávněný měl současně výhrady proti výroku o nákladech exekuce, kterým mu bylo uloženo zaplatit soudnímu exekutorovi náklady v celkové výši 7 865 Kč. Nesouhlasil s uložením této povinnosti především z důvodu, že zastavení exekuce procesně nezavinil. Ve světle závěrů Ústavního soudu (v nálezech sp. zn. III ÚS 2615/07 a sp. zn. II. ÚS 1812/09) poukazoval na to, že soudní exekutor nese riziko spočívající v tom, že majetek povinného nebude postačovat k uspokojení ani nákladů exekuce, které nelze bezdůvodně přenášet na osobou oprávněného. Riziko, které soudní exekutor nese, včetně neuhrazení odměny, je do značné míry kompenzováno jeho v podstatě monopolním postavením při provádění exekucí a je vyvažováno výhodami spojenými s jeho profesí. Oprávněný si nemohl být při podání exekučního návrhu vědom svého procesního pochybení a nelze proto dovozovat jeho procesní zavinění na zastavení řízení. Změnu rozhodovací praxe soudů nelze přičítat na vrub oprávněného, který sám nemůže nést vinu na okolnostech, které nastaly po podání exekučního návrhu a pověření soudního exekutora. Stejně tak by bylo možno mít výhrady proti postupu soudního exekutora, který měl hned po podání exekučního návrhu zkoumat, zda jsou splněny všechny zákonné předpoklady pro

vedení exekuce a ne se nechat exekučním soudem pověřit a teprve následně namítat tzv. nepřiměřenost. V případě, že by soudní exekutor plnil řádně své povinnosti ve smyslu § 39 ex. řádu, náklady exekuce, by mohly činit maximálně 847 Kč v návaznosti na ustanovení § 11 odst. 4 a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora (exekuční tarif) v platném znění. Exekutor, který včas nekonal a nezamítl návrh na exekuce ještě před svým pověřením, nese též procesní vinu na zastavení exekuce, a z jeho strany je nemravné požadovat náklady exekuce ve výši 7 865 Kč. Krom toho přiznání náhrady nákladů exekuce odporuje dobrým mravům i vzhledem k tomu, že mezi oprávněným a soudním exekutorem byla uzavřena rámcová smlouva a přiznání nákladů exekuce je v rozporu jejími čl. II odst. 1 a čl. VIII. Pokud soudní exekutor nepostupoval v souladu se smlouvou, neměl by mít nárok na náklady exekuce vůči oprávněnému. Otázka nepřiměřenosti nákladů exekuce k vymáhané částce by měla být posuzována nejen ve vztahu k povinnému, ale i ve vztahu k oprávněnému, jinak by bylo porušeno jeho ústavně zaručené právo na rovnost účastníků v řízení. Oprávněný měl výhrady i proti způsobu výpočtu nákladů exekuce, kdy soudnímu exekutorovi vytýkal, že požaduje náhradu nákladů exekuce v paušální částce, aniž tento svůj nárok – co do účelnosti vynaložených nákladů – řádně doložil, zejména s ohledem na krátkou dobu trvání exekučního řízení a úkony učiněné při vedení exekuce. Z uvedených důvodů odvolatel navrhoval zrušení napadeného rozhodnutí, potažmo jeho změnu tak, že se exekuce nezastavuje. Pro případ, že odvolací soud zastavení exekuce potvrdí, navrhoval změnu nákladového výroku III. tak, že se oprávněnému povinnost k náhradě nákladů exekuce neukládá nebo – pokud by byl uznán procesně vinným – přiznání nákladů exekuce v maximální výši 847 Kč (v tomto směru poukazoval na přiznání nákladů exekuce v uvedené výši v obdobné věci senátem 24 Co Krajského soudu v Praze, který se na rozdíl od jiných senátů zabýval mírou zavinění zastavení exekuce v souladu s rozhodnutím Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 3401/2017 popř. Ústavního soudu ČR sp. zn. I. ÚS 3923/11).

4. *Soudní exekutor* ve svém *vyjádření* k odvolání uvedl, že v době podání exekučního návrhu nebylo známo rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 18. 7. 2017, které bylo vydáno až po zahájení exekuce a pověření soudního exekutora a nelze tedy shledat žádné pochybení na jeho straně či na straně exekučního soudu. Soudní exekutor nemůže exekuci ex offo zastavit, a proto podal podnět k exekučnímu soudu, což považoval za hospodárnější s ohledem na předvídaný nesouhlas oprávněného se zastavením exekuce. Snaha oprávněného přenést vinu na zastavení exekuce na soudního exekutora není namístě, neboť jeho rozhodování v rámci exekučního řízení je omezené na vedení řízení a posouzení splnění formálních podmínek pro konkrétní postup v řízení. Na rozdíl od exekučního soudu nebyl exekutor oprávněn posuzovat jaká výše vymáhané pohledávky je přiměřená nákladům exekuce z hlediska ust. § 175 odst. 2 daňového řádu a nikdy také nezamítl exekuční návrh pro nepřiměřenost na základě vlastního uvážení, ale vždy výhradně na pokyn exekučního soudu. Soudní exekutor odmítl, že by postupoval v rozporu s rámcovou smlouvou s tím, že k podání podnětu k případnému zastavení exekuce přistoupil až poté, co v řadě jiných obdobných případech týkajících se oprávněného byla exekuce soudem opakovaně zastavena. Pokud jde o napadený nákladový výrok, soudní exekutor poukazoval na to, že náklady exekuce nese ten účastník, který zastavení exekuce zavinil, což je při zastavení exekuce z důvodu nepřiměřeného vedení exekuce, oprávněný. Soudní exekutor nemůže nést riziko za rozhodnutí oprávněného vymáhat bagatelní pohledávky jeho prostřednictvím. Argumentaci „podnikatelským rizikem“ soudního exekutora a jeho monopolním postavením (s odkazem na rozhodnutí Ústavního soudu) soudní exekutor odmítl s tím, že ji nelze ani přiměřeně použít, neboť uvedená rozhodnutí řeší jinou situaci, při níž oprávněnému nelze klást za vinu nemajetnost povinného. Soudní exekutor nesouhlasil ani s názorem odvolatele, že by měl nést náklady exekuce maximálně ve výši 847 Kč. Nespatřoval k tomu žádný důvod, neboť tento nárok vzniká, pokud k zastavení exekuce došlo ve fázi před pověřením soudního exekutora, zatímco pokud došlo k zastavení exekuce až po pověření soudního exekutora vedením exekuce, má exekutor nárok na náhradu nákladů ve výši 6 655 Kč (v řízení zahájených od 1. 4. 2017), resp. ve výši 7 865 Kč (v řízení zahájených do

31. 3. 2017). Soudní exekutor byl v exekučním řízení povinen sám nebo prostřednictvím svých zaměstnanců, učinit celou řadu úkonů, aby naplnil požadavky vyplývající z exekučního řádu. Pracovníci zařazení do kategorie řídicí a právní se exekučním spisem zabývali celkem po dobu 205 minut a administrativní pracovníci po dobu 1250 minut. Argumentace oprávněného o nízkých skutečných nákladech soudního exekutora je zcela lichá a nejsou dány žádné důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu ust. § 150 o.s.ř. pro výjimečné nepřiznání části náhrady nákladů exekuce, naopak určit náklady exekuce nižší než jak stanoví vyhl. č. 330/2001 Sb. by bylo v rozporu s průběhem exekučního řízení. Soudní exekutor z uvedených důvodů navrhol potvrzení napadeného usnesení.

5. *Povinný* se k podanému odvolání nevyjádřil.
6. Krajský soud v Praze, jako soud odvolací (§ 10 odst. 1 občanského soudního řádu /dále o.s.ř./) přezkoumal podle ust. § 212 a § 212a odst. 1 a 5 o.s.ř. napadené usnesení, jakož i postup soudu prvního stupně, který jeho vydání předcházela, a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.
7. Ze spisu exekučního soudu sp. zn. 59 EXE 239/2017 odvolací soud zjistil, že na základě exekučního návrhu oprávněného, podaného dne 27. 2. 2017, exekuční soud – pověřením ze dne ze dne 8. 3. 2017 č.j. 59 EXE 239/2017-30 – pověřil soudního exekutora Mgr. Daniela Vlčka, Exekutorský úřad Praha 7 vedením exekuce k vymožení pohledávek oprávněného vůči povinnému podle vykonatelných rozhodnutí – pokutových bloků, vydaných Městskou policií 1) dne 7. 12. 2015 č. j. E0048470 GE/2013, 2) dne 8. 10. 2015 E0023671 GE/2013 a 3) dne 24. 9. 2015 E0048973 GE/2013. Exekučním tituly byl ad 1) blok na pokutu na místě nezaplacenou, kterým byla povinnému uložena pokuta ve výši 500 Kč za přestupek dle § 46/2 zák. č. 200/1990 Sb., ad 2) pokuta 500 Kč za přestupek dle § 46/2 zák. č. 200/1990 Sb., ad 3) pokuta 1 000 Kč za přestupek dle § 47/1a zák. č. 200/1991 Sb. Podáním ze dne 14. 5. 2018 podal soudní exekutor exekučnímu soudu podnět k zastavení exekuce podle § 55 odst. 5 exekučního řádu s tím, že provedl kontrolu vedených exekučních řízení a zjistil, že exekuční řízení vedená oprávněným k vymožení pokut uložených v blokovém řízení (včetně předmětné exekuce) vykazují důvody pro zastavení exekuce podle rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 18. 7. 2017, sp. zn. III. ÚS 1565/17. Soudní exekutor poukázal na vývoj judikatury a soudní praxe a vzhledem k svému nejistému právnímu postavení žádal o řešení situace exekučním soudem tak, aby exekuce byly buď zastaveny a byla mu přiznána náhrada exekučních nákladů nebo bylo postaveno najisto, že exekuce je vedena po právu a v jejím vedením má nadále pokračovat. Dále bylo zjištěno, že mezi oprávněným a soudním exekutorem byla uzavřena rámcová smlouva č. 818/15 ze dne 4. 3. 2016 na dobu 4 let, v níž se podle čl. II odst. 1 soudní exekutor zavázal postupovat podle pokynů oprávněného, v souladu s jeho zájmy a oznámit mu všechny okolnosti, které mohou mít vliv na změnu jeho pokynů.
8. Ze spisu soudního exekutora sp. zn. 101 EX 1361/17, předloženého v elektronické podobě (na nosiči CD), bylo zjištěno, že soudní exekutor – po svém pověření k vedení exekuce – učinil řadu úkonů a administrativních opatření, zejména vydal a doručil vyrozumění o zahájení exekuce, opakovaně výzvy povinnému k dobrovolnému plnění, vydal a doručil exekuční příkaz provedení exekuce srážkami ze mzdy (jiných příjmů) povinného ve Věznici Vinařice, exekuční příkaz příkázáním jiné pohledávky z účtu povinného, žádal plátce povinného o součinnost, opakovaně žádal o součinnost bankovní ústavy, vydal vyrozumění o zapsání doložky provedení exekuce do rejstříku zahájených exekucí a opakovaně činil dotazy a prováděl lustraci údajů povinného u VS ČR, ISZR AISEO, VZP (exekutorský spis obsahuje do doby podání odvolání oprávněného 128 spisových úkonů).
9. Postup oprávněného, který prostřednictvím soudního exekutora vymáhá pokuty uložené povinnému ve správním řízení v celkové výši 2 000 Kč, shledal odvolací soud – stejně jako exekuční soud – nepřijatelným.

Shodu s prvopisem potvrzuje Pavla Buiová.

10. Oprávněný je podle § 105 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., v platném znění (správní řád) *správním orgánem*, který je podle ust. § 106 správního řádu současně *exekučním správním orgánem, který provádí exekuce na peněžitá plnění* (odst. 1, 2) s tím, že pro *exekuci*, vybírání a evidenci *peněžitých plnění se uplatní postup pro správu daní podle daňového řádu* (odst. 3). Není na volné úvaze exekučního správního orgánu, zda provede exekuci peněžitého plnění sám nebo požádá o její provedení soudního exekutora, jak umožňuje ustanovení § 105 odst. 2 správního řádu (dle kterého správní orgán, který exekuční titul vydal, může o provedení exekuce požádat soud nebo soudního exekutora), ale možnost volby mezi způsoby provedení exekuce je korigována ust. § 175 odst. 2 zák. č. 280/2009 Sb. (daňový řád), podle kterého správce daně *zvolí způsob vymáhání nedoplatku tak, aby výše nákladů spojených s vymáháním, které bude povinný povinen ubravit, nebyla ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku*. Jinak řečeno, při exekuci na peněžitá plnění podle daňového řádu je nutno volbu vymáhání prostřednictvím soudního exekutora vždy posoudit z hlediska ustanovení § 175 odst. 2 daňového řádu.
11. Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 31. 7. 2015 č. j. 8 As 143/2014-47 uvedl, že *exekuční správní orgán (§ 106 odst. 2 správního řádu) postupuje při provádění exekuce na peněžitá plnění podle § 175 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád tak, že při volbě způsobu vymáhání je povinen dbát zásad přiměřenosti a hospodárnosti a vymáhat plnění prostřednictvím soudního exekutora může pouze, pokud výše nákladů spojených s vymáháním, které bude povinný subjekt nucen ubravit, není ve zjevném nepoměru k výši vymáhané částky*. V odůvodnění uvedeného rozhodnutí dále uvádí: „Výkon rozhodnutí probíhá v rámci tzv. dělené správy (§ 161 daňového řádu) a prováděl-li by exekuční správní orgán výkon rozhodnutí sám (tzv. procesní dělená správa), tzn., nepožádal-li by o výkon místně příslušný celní úřad, byl by v tomto rozsahu správcem daně (§ 161 odst. 2 daňového řádu). Podle § 175 odst. 1 daňového řádu správce daně může vymáhat nedoplatek daňovou exekucí nebo zabezpečit vymáhání nedoplatku prostřednictvím soudního exekutora. Možnost volby mezi těmito dvěma způsoby je korigována § 175 odst. 2 daňového řádu, podle kterého správce daně *zvolí způsob vymáhání nedoplatku tak, aby výše nákladů spojených s vymáháním, které bude daňový subjekt povinen ubravit, nebyla ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku*.“ Účelem tohoto ustanovení, které pro řízení o vymáhání daní upřesňuje zásadu *zdrženlivosti a přiměřenosti* zakotvenou obecně v § 5 odst. 3 daňového řádu, je *zamezit vymáhání bagatelních nedoplateků prostřednictvím soudních exekutorů a s tím spojenému nárůstu nákladů povinných subjektů*. Jedná se o speciální ustanovení vůči § 105 odst. 2 správního řádu. Zde uvedená možnost volby způsobu provedení exekuce se tak plně uplatní jen při exekuci na nepeněžitá plnění. *Při exekuci na peněžitá plnění je volbu mezi vymáháním podle daňového řádu a prostřednictvím soudního exekutora vždy třeba poměřit z hlediska § 175 odst. 2 daňového řádu. Uvedené vyplývá i z důvodové zprávy k § 175 daňového řádu*“.
12. Stejně názory vyjádřil i Ústavní soud ČR v rozhodnutí ze dne 18. 7. 2017 sp. zn. III. ÚS 1565/17, v jehož odůvodnění mimo jiné dále uvedl, že *ust. § 175 odst. 2 daňového řádu představuje konkretizaci obecných zásad činnosti veřejné správy a požadavek využívat primárně vlastních a pro povinného šetrnějších možností k vymožení nedoplatku s tím, že žádný výkon veřejné moci nemá z hlediska principu proporcionality omezovat práva jednotlivců více, než je nutné*. I *pokud oprávněný není dostatečně personálně vybaven, neryzuje ho to z povinnosti postupovat v souladu s textem a smyslem § 175 odst. 2 daňového řádu, kdy malé obce mají možnost obrátit se na celní úřad, případně mají možnost uzavřít veřejnoprávní smlouvu za účelem výkonu rozhodnutí vlastními silami podle § 63 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích*.
13. Na uvedená rozhodnutí navazuje i další judikatura Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek sp. zn. 7 As 310/2017 ze dne 19. 4. 2018 nebo rozsudek sp. zn. 3 As 206/2017 ze dne 4. 7. 2018. Žádné rozhodnutí Ústavního soudu ČR ani Nejvyššího soudu, které by se od uvedených právních názorů odchylovalo, vydáno nebylo.
14. Nelze přisvědčit argumentaci odvolatele, že ustanovení § 175 odst. 2 daňového řádu je nejasné a vágní, potažmo, že ve správním řádu není explicitně uvedeno, že exekuční správní orgán může volit mezi exekucí dle daňového řádu a exekucí podle exekučního řádu pouze v případě nemajetkové exekuce. Naopak z výše uvedeného jednoznačně vyplývá, že při vymáhání pokuty exekuční správní orgán - s ohledem na ustanovení § 106 odst. 3 správního řádu - musí

postupovat podle daňového řádu, kde je způsob vymáhání daňové exekuce upraven tak, že je nutno respektovat *hledisko uvedené v § 175 odst. 2 daňového řádu*, které upřesňuje způsob vymáhání daňového nedoplatku s přihlédnutím k jeho výši. Ustanovení § 105 odst. 2 správního řádu tedy dává oprávněnému možnost svěřit vymožení peněžité povinnosti uložené ve správním řízení soudnímu exekutorovi, avšak podmínky, za nichž tak může oprávněný učinit, jsou dále upraveny v ust. § 175 odst. 2 daňového řádu, do něhož se promítá princip přiměřenosti a hospodárnosti, který nutí oprávněného coby správce daně (osobu, jíž byl svěřen výkon státní moci) užívat takové prostředky, které do práv povinného zasahují co nejméně. V důvodové zprávě se k ust. § 175 daňového řádu uvádí, že *v rámci volby způsobu vymáhání by měl správce daně s přihlédnutím k nutnosti šetřit práva zúčastněných osob (zásada přiměřenosti) a ke zásadě hospodárnosti, jakož i ke vlastnímu personálnímu vybavení, zvolit co nejefektivnější možnost pro vymožení dlužného nedoplatku s tím, že odst. 2 v tomto ohledu stanoví výslovný požadavek na to, aby zvolený způsob vymáhání garantoval, že náklady spojené s vymáháním, které jsou přeneseny na dlužníka, nebudou ve zjevném nepoměru k výši vymáhaného nedoplatku.*

15. V souladu se shora uvedeným je proto v případě vymáhání nedoplatků vyměřených správními orgány namísto posuzovat *přípustnost (přiměřenost) vedení exekuce prostřednictvím soudního exekutora* při zohlednění *výše vymáhané pohledávky a předpokládaných nákladů spojených s jejím vymáháním*. Smyslem toho je zamezit případům, kdy by byl k vymáhání bagatelních nedoplatků povolán exekutor, u něhož se minimální výše nákladů pohybuje v násobně vyšších částkách, než je vymáhaná pohledávka. Celková výše nákladů daňové exekuce, jak jsou vymezeny v § 182 a 183 daňového řádu, je proti nákladům exekuce prováděné soudním exekutorem vymezeným v § 90 exekučního řádu a v exekučním tarifu významně nižší, zejména jde-li o vymáhání bagatelních pohledávek, na které se zaměřuje § 175 odst. 2 daňového řádu. Případná smlouva uzavřená mezi oprávněným (exekučním správním orgánem) a soudním exekutorem o provádění exekucí na těchto závěrech nemůže nic změnit, neboť nemůže podložit způsob vymáhání pohledávky prostřednictvím soudního exekutora, který není v souladu se zákonem.
16. Je bezpředmětné, pokud exekuce byla zahájena předtím, než se po rozhodnutí Ústavního soudu ČR sjednotila soudní praxe v otázce posuzování přiměřenosti volby způsobu provádění daňových exekucí. Rozhodující je hledisko akceptované v době stávajícího rozhodování soudu, nehledě k tomu, že – jak bylo výše uvedeno – požadavek na vymáhání peněžitých pohledávek exekučním správním orgánem je u bagatelních pohledávek podložen samotnou zákonnou úpravou (ust. § 175 odst. 3 daňového řádu), která byla v době podání exekučního návrhu platná a účinná. V souladu s právním řádem měl tedy oprávněný u bagatelních pohledávek zajistit, aby náklady na jejich vymáhání nebyly ve zjevném nepoměru k výši vymáhané pohledávky, neboť požadavek přiměřenosti vedení exekuce podle ustanovení § 175 odst. 2 daňového řádu má těžiště ve veřejném právu, podle kterého byl povinen postupovat.
17. Podle ustálené praxe Krajského soudu v Praze nepřiměřenost vymáhané pohledávky ve vztahu k nákladům exekučního řízení nastává tam, kde vymáhaná pohledávka nepřevyšuje 1/3 nákladů exekuce v základní sazbě dle § 6 odst. 3 a § 13 vyhlášky č. 330/2001 Sb., tj. částky 6 655 Kč, (respektive 7 865 Kč u exekucí zahájených do 31. 3. 2017). Proto tam, kde vymáhaná pohledávka dosahuje nižší částky než 2 200 Kč, případně 2 600 Kč (tj. 1/3 z částky 6 655 Kč, resp. 7 865 Kč), je vedení exekuce k vymáhání peněžité pohledávky exekučního správního orgánu prostřednictvím soudního exekutora při aplikaci ust. § 175 odst. 2 daňového řádu nepřiměřené a tedy nepřijatelné. Náklady daňové exekuce činí 2 % z částky, pro kterou je daňová exekuce nařízena, nejméně 500 Kč a nelze se proto ztotožnit ani s argumentem oprávněného, že při včasné uhradě pohledávky ve smyslu ustanovení § 46 odst. 6 exekučního řádu by činily náklady exekuce vedené prostřednictvím soudního exekutora „pouze“ částku 3 327,50 Kč, neboť i v tom případě by se jednalo o nepoměr k výši vymáhané pohledávky.
18. Podle ust. § 269 odst. 1 o.s.ř. nařízený výkon rozhodnutí (exekuci) zastaví soud na návrh nebo i bez návrhu, přičemž musí posuzovat v průběhu celé exekuce, zda není dán některý z důvodů pro zastavení exekuce uvedených v § 268 odst. 1 o.s.ř. Ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř. řeší

Shodu s prvopisem potvrzuje Pavla Buiová.

situace, kdy je exekuce nepřipustná z jiných důvodů, než které jsou uvedeny v jiných ustanoveních upravujících zastavení exekuce. Musí jít o takové okolnosti, pro které další provádění exekuce odporuje zásadám, na nichž je exekuce jakožto procesní institut založena, anebo odporuje účelu, který se exekucí sleduje, totiž zajistit efektivní splnění povinnosti vyplývající z vykonávaného titulu. Jedná se i o případy, kdy dojde k pochybení při pověření exekutora, které vyjde najevo až poté (viz Usnesení Nejvyššího soudu, sp. zn. 20 Cdo 1962/2004). Nepřiměřeně zvolený způsob vedení exekuce je proto důvodem pro zastavení exekuce podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř., k jehož existenci musí exekuční soud z úřední povinnosti přihlídnout.

19. Z uvedených důvodů, odvolací soud shledal bezpředmětnými námitky oprávněného v odvolání, jimiž zpochybňoval zastavení exekuce, neboť – stejně jako soud prvního stupně – dospěl k závěru, že exekuce vedená prostřednictvím soudního exekutora je v dané věci nepřipustná (s ohledem na ustanovení § 175 odst. 2 daňového řádu) a jsou proto zákonné předpoklady pro zastavení exekuce podle ust. § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř., za použití § 52 odst. 1 exekučního řádu.
20. Rovněž odvoláním výslovně zpochybňovaný výrok III. napadeného usnesení o nákladech exekuce, shledal odvolací soud věcně správným. Při rozhodování o nákladech exekuce při zastavení exekuce soud prvního stupně správně aplikoval ust. § 89 exekučního řádu (ex. ř.), dle kterého dojde-li k zastavení exekuce, hradí náklady exekuce a náklady účastníků ten, který zastavení zavinil. Soud prvního stupně rovněž správně uzavřel, že oprávněný procesně zavinil zastavení exekuce tím, že zvolil nepřiměřený způsob vymožení pohledávky (prostřednictvím soudního exekutora), neboť právě to bylo důvodem zastavení exekuce. Oprávněným a současně exekučním správním orgánem je v dané věci Hlavní město Praha, které nepochybně disponuje takovým personálním i technickým vybavením, aby vymáhání alespoň bagatelních pohledávek zabezpečilo vlastními silami a je proto správný požadavek, aby pohledávky z neuhrazených pokut uložených Městskou policií vymáhala v rámci své agendy. Bylo tedy nutno vycházet z toho, že oprávněný zahájil exekuci nevhodným způsobem a jelikož tato skutečnost byla důvodem následného zastavení exekuce, ve smyslu § 89 exekučního řádu procesně zavinil zastavení exekuce a je proto povinen k náhradě nákladů exekuce.
21. Odvolací soud neshledal důvodnou argumentaci oprávněného o porušení dobrých mravů soudním exekutorem, s ohledem na vzájemný smluvní vztah, kterou zvažoval z hlediska možné aplikace ust. § 150 o.s.ř. (za použití § 52 odst. 1 exekučního řádu), tj. možného /částečného/ odepření nákladů exekuce. I při existenci rámcové smlouvy byl soudní exekutor povinen respektovat právní úpravu, judikaturu a ustálenou rozhodovací praxi, kterým nelze „nadřadit“ smluvní vztah s oprávněným. Pokud se tedy obrátil na exekuční soud s podnětem, který měl za následek zastavení exekuce - poté, co mu bylo z jeho úřední činnosti známo, že exekuce vedené oprávněným za obdobných okolností byly ze shora popsanych důvodů exekučním soudem zastaveny, či byl zamítnut návrh na nařízení exekuce - a uplatnil právo na náklady exekuce, nelze v tom spatřovat postup odporující dobrým mravům. Smluvní vztah mezi oprávněným a soudním exekutorem by se mohl přímo promítnout do rozhodování o nákladech exekuce při jejím zastavení pro nemajetnost povinného (§ 89 věta třetí ex. ř.), k čemuž však v dané věci nedošlo a smlouva, kterou uzavřel soudní exekutor s oprávněným se tak nijak nedotýká nákladů exekuce, o kterých bylo rozhodováno při zastavení exekuce z jiného důvodu.
22. Ani námitku oprávněného, že výše nákladů exekuce, pokud budou soudnímu exekutorovi přiznány, by měla činit pouze 847 Kč, odvolací soud nemohl akceptovat. Náklady exekuce v této výši (odměna 500 Kč + paušální hotové výdaje 200 Kč + náhrada DPH 147 Kč) by přicházely do úvahy podle ust. 11 odst. 4 a § 13 odst. 4 vyhl. č. 330/2001 Sb., pokud by soudní exekutor *před pověřením vedením exekuce*, zamítl nebo odmítl exekuční návrh nebo by zastavil exekuční řízení. Exekuční návrh může soudní exekutor odmítnout, není-li v určené lhůtě řádně opraven nebo doplněn a v řízení nelze pro tento nedostatek pokračovat nebo není-li připojen exekuční titul (§ 39 odst. 2 ex. ř.) a zamítnout ho může (resp. zastavit řízení) nejsou-li splněny zákonem stanovené

Shodu s prvopisem potvrzuje Pavla Buiová.

předpoklady pro vedení exekuce (§ 39 odst. 3 ex. ř.), přičemž takto postupuje na pokyn exekučního soudu dle § 43a odst. 6 ex. ř. Soudní exekutor předložil exekuční návrh exekučnímu soudu, který ho pověřil vedením exekuce, a na tomto podkladě činil úkony směřující k provedení exekuce. Skutečnost, že exekuční soud neshledal předpoklady pro zamítnutí exekučního návrhu, nemůže dle názoru odvolacího soudu odůvodnit požadavek oprávněného na určení nižších nákladů exekuce podle ust. § 11 odst. 4 a ust. § 13 odst. 4 vyhl. č. 330/2001 Sb. ve výši 847 Kč, potažmo tedy pro převážné odepření náhrady nákladů soudnímu exekutorovi při aplikaci ust. § 150 o.s.ř., ve spojení s ust. § 52 odst. 1 exekučního řádu. Oprávněný, který - při svém personálním a materiálním vybavení - prostřednictvím soudního exekutora vymáhal pohledávku ve výši 2 000 Kč, při vědomí jejího možného několikanásobného navýšení o náklady exekuce, se nemůže z těchto důvodů účinně dovolávat důvodů hodných zvláštního zřetele a ani skutečnost, že exekuční soud tento jeho postup původně akceptoval (soudnímu exekutorovi nedal pokyn k zamítnutí exekučního návrhu), částečné odepření náhrady nákladů exekuce neodůvodňuje.

23. Lze připustit, že s ohledem na ustálenou judikaturu mohl soud uvažovat o snížení (částečném odepření) odměny, pokud by – po zhodnocení úkonů, které byly exekutorem v exekuci provedeny – její výši shledal v hrubém nepoměru k dosavadní exekuční činnosti soudního exekutora. Nejvyšší soud ČR v rozhodnutí sp. zn. 20 Cdo 3401/2017 vyjádřil názor, že exekuční soud musí přihlídnout k tomu, že odměna exekutora má odrážet složitost, odpovědnost a namáhavost exekuční činnosti podle jednotlivých druhů a způsobů exekuce a *je povinen vyhodnotit, zda okolnosti exekučního řízení neodůvodňují přiznání nižší odměny exekutorovi, bez ohledu na limity stanovené exekučním tarifem*; reflektoval přitom obdobné názory Ústavního soudu ČR vyjádřené např. v rozhodnutích sp. zn. III. ÚS 2516/14, sp. zn. III. ÚS 3507/13 nebo sp. zn. IV. ÚS 475/09. Uvedená judikatura se týká odměny vycházející z vymoženého plnění, které bylo povinným dobrovolně uhrazeno (§ 11 odst. 1 písm. a) exekučního tarifu), avšak není důvod ji neaplikovat na danou věc. Odvolací soud však po zjištění činnosti soudního exekutora z exekučního spisu dospěl k závěru, že v dané věci nebyly předpoklady pro snížení základní paušální odměny z důvodu, že by byla nepřiměřená činnosti soudního exekutora do doby zastavení exekuce. Vycházel z toho, že soudní exekutor v souladu s exekučním řádem činil úkony směřující k provedení exekuce (§ 44, § 46 ex. ř.), vydal dva exekuční příkazy a průběžně prováděl šetření k osobě povinného a jeho majetku (viz bod 8).
24. Odvolací soud tedy v dané věci neshledal důvody pro aplikaci ustanovení § 150 o.s.ř., když nezjistil takové okolnosti případu nebo poměry účastníků, které by odůvodňovaly odepření, resp. částečné odepření (snížení) náhrady nákladů exekuce soudnímu exekutorovi vůči oprávněnému.
25. Při stanovení výše nákladů exekuce soud prvního stupně správně postupoval podle vyhl. č. 330/2001 Sb. (exekučního tarifu) ve znění účinném před novelizací vyhl. č. 441/2016 Sb. (vzhledem k článku II. této novely, dle kterého se na řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti vyhlášky použijí ustanovení exekučního tarifu, ve znění účinném přede dnem nabytí její účinnosti). Exekuční řízení v dané věci bylo zahájeno exekučním návrhem dne 27. 2. 2017 a správně proto soud prvního stupně stanovil odměnu exekutora částkou 3 000 Kč podle ust. § 11 odst. 2 exekučního tarifu ve znění do 31. 3. 2017, dle kterého zanikne-li oprávnění soudního exekutora k vedení exekuce (mimo jiné) rozhodnutím soudu o zastavení exekuce, činí odměna exekutora 3 000 Kč. Náhrada hotových výdajů pak byla stanovena podle § 13 odst. 1 exekučního tarifu částkou 3 500 Kč a soudní exekutor má dále nárok podle § 87 odst. 1 a § 90 odst. 1 exekučního řádu na odpovídající 21% DPH z těchto částek, což představuje částku 1 365 Kč. Celkem tak náklady exekuce v dané věci činí 7 865 Kč (3 000 Kč + 3 500 Kč + 1 365 Kč) a tato částka byla proto na nákladech exekuce soudnímu exekutorovi výrokem III. napadeného usnesení správně přiznána. Ohledně nákladů řízení ve vztahu mezi oprávněným a povinným, soud prvního stupně správně vycházel z toho, že procesně úspěšnému povinnému žádné náklady řízení nevznikly.

26. Ze všech shora uvedených důvodů odvolací soud shledal usnesení soudu prvního stupně věcně správným, jak v části rozhodnutí o zastavení exekuce, tak v obou nákladových výrocích a podle § 219 o.s.ř. proto napadené usnesení potvrdil.
27. O náhradě nákladů odvolacího řízení rozhodl odvolací soud tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, když neshledal předpoklady pro přiznání nákladů řízení některému z účastníků (§ 224 odst. 1, § 151 odst. 1, § 271 o.s.ř., za použití § 52 odst. 1 exekučního řádu). Oprávněný nebyl v odvolacím řízení úspěšný a povinnému žádné náklady odvolacího řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Praha 20. 4. 2020

JUDr. Eva Dlouhá v. r.
předsedkyně senátu